

dersdeo

öğrenmenin en kolay yolu o!

TARİH

OSMANLI'DA KÜLTÜR VE MEDENİYET

I) Devlet Yönetimi

a) Merkez Yönetimi

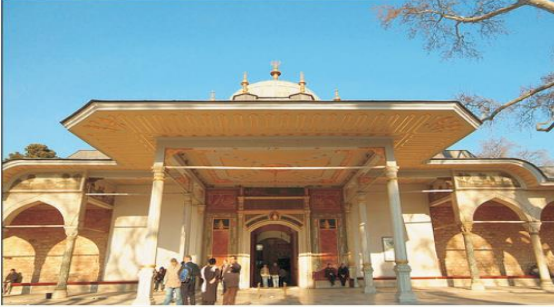
- Osmanlı Devleti merkeziyetçi bir yapıya sahiptir.
- Osmanlı devlet yönetiminin merkezinde padişah ve saray bulunmaktadır.
- Osmanlı Hükümdarları; bey, gazi, sultan (İlk kullanan padişah I. Murat), hünkar ve padişah gibi unvanlar alırlardı.

- Padişahların aldığı bir başka unvan ise, I. Selim (Yavuz) döneminden itibaren halife unvanıdır.
- Padişahların Görevleri:
 - ✓ Savaş ve barış kararları vermek
 - ✓ Orduyu yönetmek
 - ✓ Üst düzey devlet memurlarını atamak
 - ✓ Halkın çıkarlarını gözetmek, refahını sağlamak

Topkapı Sarayı

Birun:

- Sarayın dış bölümüdür.

Birun (Dış Bölüm)

Enderun:

- Sarayın iç bölümüdür.

Harem:

- Hükümdarın ve ailesinin bulunduğu bölümdür. Saray kadınları burada eğitim öğretim görürlerdi.
- Harem ağası haremın yöneticisiydi.

Sarayın iç bölümüdür. (Enderun)

Egemenlik Anlayışı

- Osmanlı Devleti'nde başlangıçta “Devlet hanedanının ortak malı” anlayışı uygulanmıştır.
- I. Murat döneminde “Devlet padişah ve oğullarının malıdır.” anlayışı getirildi.
- II. Mehmet (Fatih), Kanunname-i Ali Osman'da kardeş katlini yasal hale getirmiştir.
- I. Ahmet döneminde “Ekber ve Erşad“ sistemi ile, hükümdar olma hakkı, hanedanın en yaşlı ve en akıllı üyesine ait olacaktır.

Divan-ı Hümayun

- Divan Orhan Bey tarafından kuruldu.
- Divan-ı Hümayun'a, FSM döneminden itibaren sadrazam başkanlık etmeye başladı.
- II. Mahmut, divanı kaldırarak yerine bakanlıkları (nazırlıklar) kurdu.

Divan'ın Üyeleri

- **Sadrizam (Vezir-i Azam):** Padişah'tan sonra gelen en yetkili kişidir. Padişah ordunun başında sefere çıkmadığında Serdar-ı Ekrem unvanı ile orduyu yönetir. Padişahın mührü bulunur.
- **Vezirler (Kubbealtı Vezirleri)**
- **Kazasker:** Kadı ve müderrislerin atamasını yapar. Hukuk ve eğitim işlerinde en yetkili kişidir.
- **Defterdar:** Maliye işleri ile ilgilenir.

- **Nişancı:** Padişahın tuğrasını taşır. Tımar topraklarının kaydını tutar.
- **Reisü'l Küttap:** İç ve dış yazışmalarla ilgilenir.
- **Şeyhülislam:** Divan'da alınan kararların dine uygun olup olmadığının fetvasını verir.
- **Kaptan-ı Derya:** Donanma komutanıdır.
- **Yeniçeri Ağası:** İstanbul ve sarayı korumakla görevlidir.

- Mühimme Defteri: Divanda alınan kararların yazıldığı defterlerdir.
- Divan-ı Hümayun'da üç sınıf bulunmaktadır.
- ✓ Seyfiye: Asker + yönetici (Sadrazam, Vezirler, Kaptan-ı Derya ...)
- ✓ İlmiye: Hukuk ve eğitim alanı (Kazasker + Şeyhülislam)
- ✓ Kalemîye: Memur + bürokrat (Defterdar + Nişancı)

İstanbul'un yönetimine genel olarak bakıldığında;

Sadrizam: Şehrin yönetiminden sorumludur.

Yeniçeri Ağası: Şehrin güvenliğinden sorumludur.

Şehremini: Belediye ve Bayındırlık İşleri.

Taht (İstanbul) Kadısı: Şehrin adalet işlerinden sorumludur.

Mimarbaşı: Şehrin imar işlerinden sorumludur.

Muhtesip: Çarşı ve pazarlardan sorumludur.

Taşra Teşkilatı

Osmanlı'da Yönetim birimleri;

Eyalet - Sancak - Kaza - Köy
(Beylerbeyi) (Sancakbeyi) (Kadı) (Kethüda)

UYARI: Osmanlı Devleti'nde ilk olarak I. Murat döneminde Rumeli Beylerbeyliği kuruldu (Manastır). Daha sonra I. Bayezid döneminde Anadolu Beylerbeyliği kuruldu (Kütahya).

Eyaletler

I) Salyanesiz Eyaletler (Merkeze Bağlı)

- Tımar sistemi uygulanmaktadır.
- Yıllık vergi ödemezler.
- Yöneticiler merkezden atanır. Örnek: Bosna, Budin, Sivas, Şam, Van, Halep, Anadolu, Rumeli Eyaletleri.

2) Salyaneli Eyaletler (Yıllıklı)

- Tımar sistemi uygulanmaz.
- İltizam sistemi uygulanır.
- Gelirler doğrudan merkeze aktarılır. Örnek: Mısır, Fas, Tunus, Cezayir, Bağdat, Yemen, Habeş.

Özel Yönetimli Eyaletler

- İç işlerinde serbest, dış işlerinde Osmanlı'ya bağlıdır.
- Yöneticileri Padişah tarafından belirlenir. Örnek: Kırım, Hicaz, Erdel, Eflak – Boğdan.

2) Askeri Teşkilat

✓ Kara Ordusu

A) Kapıkulu Ordusu

Özellikler:

- İstanbul'da bulunurlar.
- Devşirme kökenlidirler.
- Üç ayda bir **ulufe** adı verilen maaş alırlar.
- Padişah değişikliklerinde **cülus bahşişi** alırlar.

Piyadeler

Acemi Ocağı: Devşirme sistemi içine alınan çocukların ilk eğitime tabi tutuldukları yerdir.

Yeniçeri Ocağı: Görevleri padişahla beraber savaşa katılmak ve İstanbul'un güvenliğini sağlamaktır.

Cebeciler: Ordunun silah bakım ve onarımını yaparlar.

Humbaracılar: Havan topu ve el bombası yapan sınıftır.

Lağımcılar: Kale ve surların diplerine tünel kazarlar.

Topçular

Top Arabacılar ocağı

Bostancılar

Süvariler

Silahtarlar - Sipahiler: Padişah otağını korumakla görevlidir.

Sağ ve Sol Ulufeciler: Saltanat sancaklarını taşımak ve korumakla görevlidir.

Sağ ve Sol Garipler: Ordu hazinesini, ağırlıklarını taşımakla görevlidir.

B) Eyalet Askerleri

Tımarlı Sipahiler:

- Osmanlı Ordusu'nun temelini oluştururlar. Tamamı Türklerden oluşur.
- Hazineden maaş almazlar, topraktan gelen vergiyle geçimlerini sağlarlar.
- Savaş zamanlarında orduya katılırlar. Barış zamanında bulundukları yerlerin güvenliğini sağlarlar.
- Ordunun en kalabalık grubudur ve atlı askerlerden oluşur.

- Yayalar ve Müsellemeler
- Azaplar
- Akıncılar
- Yörükler
- Deliler
- Beşliler
- Sakalar
- Turnalar

C) Yardımcı Kuvvetler

Bağılı beylik ve devletlerin gönderdiği kuvvetlerdir.

✓ Donanma

- Osmanlı Devleti'nde ilk deniz gücü Karesioğulları'nın Osmanlı'ya katılmasıyla oluşmuştur.
- İlk büyük tersane, I. Bayezid (Yıldırım) döneminde Gelibolu'da kuruldu.
- İlk deniz savaşı Osmanlı – Venedik Savaşı'dır (I. Mehmet). Osmanlı yenilmiştir.

- FSM döneminden itibaren donanma güçlenmeye başladı.
- FSM döneminde Karadeniz, Kanuni döneminde Akdeniz Türk gölü haline getirildi.
- Osmanlı Devleti'nde Donanma Komutanı: Kaptan-ı Derya
- Donanma Askeri: Levent
- 17. yy'dan itibaren donanma zayıflamaya başladı.

3) Toprak Sistemi

Mülk Arazi: Kişilere aittir. Tasarruf hakkı tamamıyla şahsa aittir. Müslümanlara ait olan topraklara **öşriyye**, Gayrimüslimlere ait olan topraklara **haraciyye** adı verilir.

Miri Arazi

- Mülkiyeti devlete, işletmesi köylüye aittir.
- Miras bırakılabilir, ancak alınıp satılamazlar.

- **Dirlik Toprakları:** Devlet memurları ve askerlere maaş karşılığı verilir.

Has: Geliri yüz bin akçeden fazla olan topraklarıdır. Padişah, divan üyeleri ve beylerbeyine verilir.

Zeamet: Yıllık geliri yirmi bin ve yüz bin akçe arasında olan topraklardır. Kadı ve subaşı gibi orta dereceli devlet memurlarına verilir.

Tımar: Yıllık geliri yirmi bin akçeden az olan topraklardır. (Hizmet, Muztahfaz, Eşkinici Tımarı)

- **Yurtluk:** Geliri sınır boylarındaki görevlilere verilir.
- **Ocaklık:** Geliri kale komutanları ve tersane giderleri için ayrılır.

- **Mukataa:** İltizam usulü uygulanır. Gelirleri doğrudan devlet hazinesine aktarılır.
- **Vakıf:** Gelirleri sosyal ve eğitim hizmetleri için ayrılır.
- **Malikane:** Devlet adamlarına, hizmetleri sebebiyle mülk olarak verilir.
- **Paşmaklık:** Geliri hanedan kadınları için ayrılır.
- **Metruk:** Otlak, yaylak, mera gibi halkın ortak kullanım alanıdır.
- **Mevat:** Ölü arazilerdir.

4) Ekonomi – Maliye

- İlk Osmanlı parası: Osman Bey döneminde Mangır adıyla bastırılmıştır.
- İlk gümüş akçe: Orhan Bey
- İlk Osmanlı altın parası: FSM döneminde
- İlk kağıt para: Abdülmecit döneminde bastırılmıştır. **(Kaime)**

- Maliye alanında ilk çalışma ise; I. **Murat** döneminde **Defterdarlık** makamının oluşturulması ile gerçekleşmiştir.
- Osmanlı Devleti'nde ilk banka **Bank-ı Dersaadet**'tir.
- İlk iç borçlanma, 18. yy'da III. Mustafa dönemindeki Esham uygulaması
- İlk dış borçlanma, Abdülmecit döneminde 1854'te İngiltere'den.

Osmanlı Devletinin Gelir Kaynakları

- Halktan alınan vergiler
- Ganimetler
- Maden, orman, tuzla gelirleri
- Gümrük gelirleri
- Bağlı beylik ve devletlerin hediye ve vergileri

Vergiler:

a) Şer'i Vergiler

Öşür: Müslüman halktan alınan 1/10 oranındaki ürün vergisidir.

Haraç: Gayrimüslim halktan alınan vergidir.

Cizye: Gayrimüslimlerden askere gitmeme karşılığında alınan vergidir.

b) Örfi Vergiler

- **Ağnam:** Küçükbaş hayvanlardan alınan vergidir.
- **Çiftbozan:** Toprağını mazeretsiz boş bırakanlardan alınır.
- **Avarız:** Olağanüstü durumlarda ya da savaş koşullarında alınan vergidir.
- **Çift Resmi:** Müslüman çiftçiden alınan arazi vergisidir.
- **İспенç:** Gayrimüslimlerden alınan arazi vergisidir.

- **Bac:** Pazar yerlerinden alınır.
- **Derbent Resmi:** Geçit ve köprülerden alınır.
- **İhitisap:** Esnaftan alınır.
- **Arusane:** Evlenenlerden alınır. (Kız tarafı öder)
- **Resm-i Bennak:** Evlilerden alınır.
- **Resm-i Mücerred:** Bekarlardan alınır.

Osmanlı ekonomisinde en önemli ekonomik alanlar; tarım, hayvancılık, ticaret ve zanaattır.

Lonca: Esnaf ve zanaatkarların dayanışma teşkilatıdır. Ekonomik, sosyal ve dini işlevleri vardır.

- Esnaf ile devlet arasındaki ilişkileri düzenler.
- Fiyatları belirler.
- Haksız rekabeti engeller.
- Üretilen malın kalitesini denetler ve tüketici haklarını korur.
- Mesleki ve dini eğitim işlevi vardır.

5) Hukuk

- Osmanlı Devleti'nde hukuk, Şer'i ve Örfi olmak üzere ikiye ayrılır.
- ✓ Şer'i Hukuk:
 - Şer'i hukuku uygulayan kadılardır. Kadıları atayan kazaskerdir.

Kadılarının Görevleri:

- Halk arasındaki anlaşmazlıkları çözmek ve davalara bakmak
- Noterlik yapmak
- Bulunduğu bölgedeki vergileri toplayıp hazineye göndermek
- Merkezden tüm emirleri halka duyurmak
- Kanun kaçaklarını takip etmek

✓ Örfi Hukuk

Yönetim, ceza ve maliye gibi konularda padişahın hazırlattığı kanunnamelerdir. Geleneklere göre hazırlanmaktadır.

19. yy'da hukuk alanında değişiklikler olmuştur.

- Şer'i Mahkemeler
- Konsolosluk mahkemeleri
- Nizamiye mahkemeleri
- Cemaat mahkemeleri
- Ticaret mahkemeleri

6) Eğitim

a) **Sıbyan Mektebi:** Eğitimin ilk basamağıdır.

b) **Medrese:** Yüksek öğretim kurumudur.

- İlk Osmanlı Medresesi: Orhan Bey döneminde İznik'te açılmıştır.
- Sahn-ı Seman Medresesi: Hukuk ve Sosyal Bilimler Fakültesi gibidir.
- Süleymaniye Medresesi Tıp ve Fen Fakültesi özeliğindedir. Kanuni döneminde açılmış ve Mimar Sinan tarafından yapılmıştır.
- Medreselerde eğitim veren öğretmenlere müderris, öğrencilere molla denilirdi.

- Öğrencilerin aldığı diplomaya icazetname denilir.
- Medreselerde dil Arapçadır. Hem dini bilimler hem de pozitif bilimler okutulurdu.
- 17. yy'dan itibaren medrese eğitimi bozulmuş, “Beşik Ulemalığı” sistemi ile bilimsel faaliyetler gerilemiştir.
- 18. yy'dan itibaren eğitimde batı tarzı ıslahatlara önem verilmiş, ancak açılan okullar genellikle askeri olmuştur.
- 19. yy'dan Batı tarzı okullara devam edilmiş, ancak bu durum eski eğitim alan ve modern eğitim alanlar arasında kültür çatışması meydana getirmiştir.

c) **Enderun:** Saray içerisinde açılan okuldur. II. Murat döneminde kurulmuştur. FSM döneminde geliştirilmiştir.

7) Bilim

- ✓ İlk tıp medresesi Yıldırım Bayezit döneminde Bursa'da yaptırılmıştır.
- ✓ FSM döneminde Sabuncuoğlu Şerafettin tıp alanında önemli eserler vermiştir.
(Cerrahiyetü'l Haniyye)
- ✓ Osmanlı Devleti'nde resmi tarih yazarlarına Vakanüvis denilir. İlk Vakanüvis Naima 'dır.

- Molla Fenari: Mantık
- Akşemseddin: Din ve Tasavvuf, Tıp. FSM'nin hocasıdır.
- Ali Kuşçu (15. yy) : İstanbul'a FSM döneminde getirildi. Matematik ve astronomi alanında çalıştı.
- Piri Reis: İlk kez dünya haritasını çizdi. Kitab-ı Bahriye en önemli eseridir.
- Seyd-i Ali Reis: Miratü'l Memalik

Takıyeddin Mehmet: Osmanlı tarihinde ilk rasathaneyi kurdu.

Matrakçı Nasuh: Tarih, matematik ve minyatür.

Katip Çelebi (17. yy): En önemli eserleri Keşfü'z Zünnun'dur.

Evliya Çelebi (17. yy): Seyahatname en önemli eseridir.

8) Mimari

Mimar Sinan: Şehzade – Süleymaniye – Selimiye Camileri
(Çıraklık) (Kalfalık) (Ustalık)

- Hacı Özbek Cami - İlk Osmanlı camisi
- Ulu Cami (Bursa)
- Yeşil Cami (Bursa)
- Fatih Cami: İstanbul'daki ilk büyük camidir.

- Topkapı Sarayı
- Barok ve Rokoko tarzı mimari ön plana çıkmıştır.
- Batı Tarzı İlk Mimari Eser: Nuru Osmaniye Camii
- Batı Tarzı Altındaki Eserler: Beylerbeyi, Dolmabahçe, Çırağan ve Yıldız Sarayları yaptırılmıştır.

9) Resim

- Portresini yaptıran ilk padişah FSM'dir. (İtalyan ressam Bellini tarafından)
- 1872'de Şeker Ahmet Paşa İstanbul'da resim sergisi açmıştır.
- Osman Hamdi Bey: Sanay-i Nefize Mektebi açılmıştır.

10) Minyatür

- Matrakçı Nasuh, Nigari, Nakkaş Osman, Levni (Lale Devri)

11) Edebiyat

- **Halk Edebiyatı:** Pir Sultan Abdal, Kaygusuz Abdal, Köroğlu, Karacaoğlu, Emrah
- **Divan Edebiyatı:** Fuzuli, Nesimi, Baki, Ahmedi
- **Tasavvuf Edebiyatı:** Hacı Bayram Veli, Eşrefoğlu Rumi

Osmanlı Devletinde Diğer Sanatlar:

- **Hat Sanatı:** Güzel yazı yazma sanatıdır. Bu sanatı yapanlara **Hattat** denilir. (**Amasyalı Şeyh Hamdullah ve Ahmet Karahisari**)
- **Tezhip:** El yazması kitapları süsleme sanatıdır. (**Kara Mehmet**)
- **Ciltçilik:** El yazması eserlerin dağılmasını önlemek için yapılan süsleme sanatıdır.

- **Ebru:** Kağıt süsleme ya da desen sanatı olarak adlandırılır.
- **Kakmacılık:** Ahşap, taş ve metal üzerine belirli bir desen şekillendirerek açılan oyuklara gümüş, sedef, altın gibi madenlerin gömülerek yapıldığı süsleme sanatıdır.
- **Çinicilik:** Özel olarak hazırlanmış toprağın sırlanarak, çeşitli nakışlarla süslenip pişirilmesiyle ortaya çıkan süsleme sanatıdır. İznik, Kütahya, Diyarbakır, Bursa ve İstanbul'da çini atölyeleri açılmıştır. Bursa Yeşil Cami, Yeşil Türbe ve Topkapı Sarayı çini sanatının en güzel örneklerinin verildiği yerlerdir.

ÖRNEK

Fatih Sultan Mehmet; Fener Ortodoks Kilisesi'nin varlığını sürdürmesine izin verirken, Yahudi ve Ermeni cemaatlerinin örgütlenmelerine olanak sağlamıştır. Bosna Fransisken Kilisesi'ne verdiği 1463 tarihli fermanla da onlara kendi dillerinde ibadet ve eğitim özgürlüğü tanımıştır.

Bu durumun, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Müslüman olmayanların Müslümanlarla eşit haklara sahip olduğunun
- B) Ticaretin, Müslüman olmayanların elinde olduğunun
- C) Müslüman olmayanların devlet yönetimine katıldığıının
- D) Osmanlı veraset sisteminin değiştiğinin
- E) Müslüman olmayanlara kendi benliklerini koruma olanağı sağlandığının

2012 YGS

ÖRNEK

Saray içinde bir sanatçı örgütlenmesi olan Ehli Hiref'te yer alan nakkaşlar tarafından üretilen desenler, imparatorluk sınırları içinde bulunan çeşitli merkezlerdeki sanatçılar tarafından da örnek alınırdı.

Bu uygulamanın, Osmanlı sanatında aşağıdakilerden hangisinde etkili olduğu savunulabilir?

- A) Benzeme örneklerinin minyatürle sınırlı kalmasında
- B) Üslup birliğinin sağlanması ve korunmasında
- C) İç mimaride kalem işi süslemeleriyle yetinilmesinde
- D) Hat sanatının ortaya çıkmasında
- E) Minyatüre yalnız tarihi konulu yazmalarda rastlanmasında

2012 YGS

ÖRNEK

Batı'da başlayan kadın – erkek eşitliği tartışmaları Osmanlı toplumunu da etkilemiş, kadın hakları tartışılarak kadınlarla ilgili birçok yayın ortaya çıkmıştır. Bu durumun, Osmanlı toplumunda aşağıdakilerden hangisi üzerinde hızlandırıcı etkisi olduğu savunulabilir?

- A) Kasaba ve köylerde geleneksel aile yapısının devam etmesinde
- B) Kadınların harem koşulları içinde eğitimlerini sürdürebilmesinde
- C) Kadının sosyal hayata katılımının giderek artmasında
- D) Kadının çocuk bakımında ailenin en etkin kişisi olmasında
- E) Osmanlı kırsal kesiminde kadınların tarım işlerinde çalışmasında

2012 YGS

ÖRNEK

XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti, iltizam usulünde yaptığı değişiklikle yüklü bir peşin ödemeyi de öngören malikane usulünü getirmiştir. Buna göre mukataalar mültezimlere daha önceki gibi üç yıllık sürelerle değil, sürekli olarak ihale edilmeye başlanmıştır. Yapılan bu değişiklikle güdülen amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ayanların reaya temsilcisi olmasını önlemek
- B) Büyük toprak sahiplerinin ortaya çıkmasını engellemek
- C) Hazineye daha fazla gelir sağlamak
- D) Tek hazine sisteminden çoklu hazine sistemine geçmek
- E) Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasına ortam hazırlamak

2011 YGS

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nde dağılmayı önleme çalışmalarından birisi de Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesidir. Ancak Tanzimat Fermanı toplumun tamamı tarafından kabul görmemiş, birtakım tepkilere neden olmuştur. Tanzimat Fermanı'na bu tepkilerin oluşmasında,

- I. Kimi Müslümanların, Müslüman olmayanlara tanınan hakları yadırgaması
- II. Öngörülen reformların yetersiz kalması
- III. Müslüman olmayanların ayrılıkçı hareketlerinin devam etmesi

durumlarından hangilerinin neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2011 YGS

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nde yerli tüccar kesiminin güçlenmesini engellediği savunulamaz?

- A) İpek ve Baharat yollarının önemini kaybetmesi
- B) Üretimin tarıma dayalı olması
- C) Yabancılarla kapitülasyonlarla ayrıcalıklar tanınması
- D) Osmanlı deniz taşımacılığının yetersiz olması
- E) Osmanlı sanayisinin rekabet gücünü giderek yitirmesi

2011 YGS

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nde, tımar sistemiyle işletilmesi köylülere bırakılan toprağın,

- I. Çift, yarım çift gibi büyüklüğüne göre tanımlanması
- II. Üretim vergisinin, ürünün belli bir oranı
- III. Mülkiyetinin devlete ait olması

durumlarından hangilerinin, büyük toprak sahiplerinin ortaya çıkmasını ve Avrupa'dakine benzer feodal sistemin görülmesini engellediği savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2010 YGS

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisinin, Osmanlı Devleti zayıfladıkça İngiltere, Rusya ve Fransa devletleri arasında çıkar çatışmalarının odak noktalarından biri olduğu savunulamaz?

- A) Boğazlar
- B) Kapitülasyonlar
- C) Azınlıklar
- D) Kutsal yerler
- E) Mültezimler

2010 YGS

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nde yaşayan Müslüman olmayan toplulukların, din ya da mezhep esasına göre örgütlenip yönetilmesi biçimine millet sistemi denir. Millet sisteminin,

- I. Toplumunu oluşturan grupların benliklerini koruması
- II. Toplumda din veya mezhep değiştirmenin yasaklanması
- III. Osmanlı toplumunun kaynaşması

durumlarından hangilerine neden olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2010 YGS

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nin ekonomisinin dışa bağımlı hale gelmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Ayanların nüfuzunun artmasının
- B) Küçük sanayi atölyelerinin kapanmasının
- C) Düyun – u Umumiye İdaresinin kurulmasının
- D) Avrupa devletlerine ayrıcalıklar tanınmasının
- E) Avrupa sanayi ürünlerinin her yerde serbestçe satılmasının

2009 ÖSS

ÖRNEK

Osmanlı Devleti'nde "kalemiye" meslek grubunu aşağıdaki devlet görevlilerinden hangileri oluşturmaktadır?

- A) Sadrazam
- B) Beylerbeyi ve sancak beyleri
- C) Nişancı ve defterdarlar
- D) Subaşılar ve kale koruyucuları
- E) Kadılar ve müderrisler

2009 ÖSS

ÖRNEK

XVII. yüzyılda, şehzadelerin sancağa çıkma usulünün kaldırılmasıyla şehzadeler,

- I. Askeri
- II. İdari
- III. Siyasi

alanların hangilerinde deneyim kazanma olanaklarını kaybetmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) I, II ve III

2009 ÖSS

ÖRNEK

Kapitülasyonlar Osmanlı Devleti'nin gelişme yıllarında sorun olmadığı halde, daha sonraki dönemlerde sorun olmuştur. Bu durumun Osmanlı Devleti'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olduğu savunulabilir?

- A) Avrupalı devletlerden biri sayıldığıının
- B) Reform hareketlerinin dışında kaldığıının
- C) Antlaşmalar yaptığı devletler karşısında siyasal gücünün azaldığıının
- D) Azınlıkların ticaret yapmasına izin verildiğinin
- E) İnanç özgürlüğünün dikkate alındığıının

2009 ÖSS

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde toplanan bir vergi çeşididir?

- A) Avarız
- B) Malikane
- C) Paşmaklık
- D) Yurtluk
- E) Mukataa

2008 ÖSS

ÖRNEK

Aşağıdakilerden hangisinin, tımar sisteminin özelliklerinden biri olduğu savunulamaz?

- A) Köylünün şikayet hakkının olması
- B) Köylünün dirlik sahibinin malı sayılması
- C) Köylünün vergi yükümlülüğünün olması
- D) Köylünün üretimi artırması için dirlik sahibinin önlemler alması
- E) Köylünün toprağı kullanma hakkını miras bırakabilmesi

2008 ÖSS

ÖRNEK

Selçuklularda değişik toplulukların çocukları küçük yaşta alınarak özel olarak yetiştirilir ve yeterli olgunluğa geldiklerinde askere alınırlardı. Bu sisteme “gulam“ sistemi denilirdi. Selçuklulardaki bu sistemin Osmanlılardaki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tımar
- B) Kapıkulu
- C) Millet
- D) İltizam
- E) Saliyane

2008 ÖSS